

strijdigheid, al is 't dan ook alleen maar voor ons denken?"

Ik meen, neen! Maar we moeten goed zien, dat onze wil nooit Souvereine wil is — maar schepselenwil, zelfs door eigen schuld verdorven schepselenwil — verantwoordelijk zeker, maar vrij niet, gebonden door den Schepperswil Gods. Die alleen soeverein is.¹⁾

En evenmin als de wetenschap, dat God in het dagelijksch leven mij van oogenblik tot oogenblik de kracht moet geven, om mijn werk te doen, mijn verantwoordelijkheid opheft, evenmin heft de wetenschap, dat God Zijn eeuwige Verkiezing uitwerkt, dus alleen zaligt, die in Christus verkoren zijn, onze verantwoordelijkheid op.

Onze wil is volledig verantwoordelijk, juist krachtens Gods wil, krachtens Gods Raad, waarin ook onze schepselenwil als verantwoordelijke wil is opgenomen. „Werkt uws zelfs zaligheid met vreeze en beven, want het is God, Die in u werkt, beide het willen en het werken naar Zijn welbehagen."

Zóó moeten wij het zien — zóó kunnen wij het alleen zien door het geloof, in volkomen geloofs-onderwerping aan Gods Woord. En als wij dan verder zouden willen gaan, en de grenzen overschrijden, die God Zelf aan ons denken gesteld heeft, dan roept de Apostel Paulus ons toe (Rom. 9:19-21): „Gij zult dan tot mij zeggen: „Wat klaagt Hij dan nog, want wie heeft Zijn wil wederstaan? Maar toch, o mensch, wie zijt gij, die tegen God antwoordt? Zal ook het maaksel zeggen tot dengene, die het gemaakt heeft: „Waarom hebt gij mij alzoo gemaakt?" Of heeft de pottenbakker geen macht over het leem, om uit denzelfden klomp te maken het ene vat ter eere, en het andere ter onoere?"

Groningen.

A. SCHOLTENS.

¹⁾ Zie ook de artikelen van den heer A. Janse in Pro-Ecclesia, 4e Jaargang, No. 9-13.

UIT DE SCHRIFT

De wederkomst van den Priester naar de ordening van Melchizedek.

En gelijk het den menschen gezet is eenmaal te sterven, en daarna het oordeel, alsoo ook Christus, eenmaal geëerd zijnde om veler zonden weg te nemen, zal ten andere maal zonder zonde gezien worden van degenen, die Hem verwachten tot zaligheid. Hebr. 9:27-28.

De schrijver van den Hebreërbrief heeft eerst uiteengezet de geheel eenige beteekenis van het offer van Christus, den priester naar de ordening van Melchizedek. Door Zijn offer heeft Hij allereerst de verlossing aangebracht. Een verlossing, hierin bestaande, dat Hij de zonde heeft verzoend, heeft weggenomen, en alzoo de waarachtige gemeenschap met God tot stand gebracht heeft. Want de zonde is immers de groote vermindering om tot God te gaan. Vanwege de zonde staat overal verboden toegang op den weg tot Gods tempelstad. En deze verlossing heeft aan het Oude Verbond ontbroken, hoewel in het vooruitzicht gesteld, 7:19. Deze verlossing kon het Oude Verbond ook niet schenken vanwege zijn priester, den priester naar de ordening van Aäron. En de wet, hebbende een schaduw der toekomstige goederen, niet het beeld zelf der zaken, kan met dezelfde offeranden, die zij alle jaar geduriglijk offeren, nimmermeer heiligen degenen, die daar toegaan, 10:1.

En omdat Christus door Zijn offer de verlossing heeft aangebracht, heeft Hij ook de volmaking gebracht. De volmaking, waarnaar elk heilbegeerig hart gehunkerd heeft. Immers het Oude Verbond kende wel een naderen tot God — het aardse heiligdom — maar een naderen-op-een-afstand, omdat de zonde nog niet verzoend was. Deze volmaking kon de priester naar Aärons ordening niet brengen. Zoover reikte de reinigende kracht van het bloed des Ouden Testaments niet. Maar Christus heeft door Zijn bloed de volmaking gebracht. Hij heeft den afstand vanwege de zonde overwonnen. Het naderen tot God tot zijn volle glorie gebracht. Wal in het Oude Verbond nog in knop zat, heeft Hij tot volle ontplooiing gebracht. De gemeenschap met God. Het naderen tot het hemelsch heiligdom. Het wegvallen van allen verboden toegang tot Gods tempelstad. Zoo heeft Hij Zich geofferd voor Zijn volk en alzoo de verlossing en de volmaking aangebracht.

Maar, zoo betoogt de schrijver nu verder, Zijn offer kon ook maar één keer geschieden. Deze priester naar de ordening van Melchizedek stond, omdat Hij ook waarachtig mensch is, onder de wet van het één keer. Hij kon maar één keer Zijn bloed geven. Want het is den menschen gezet éénmaal te sterven en daarna het oordeel. Dat is voor den mensch weggelegd. Eenmaal gezien te worden in zijne werken, en daarna in de vrucht zijner werken. Op dezen regel is geen uitzondering. En aan dezen algemeenen regel is ook deze priester onderworpen. Hij kon Zichzelf maar

één keer offeren. Door Zich te offeren voor Zijn volk gaf Hij Zijn bloed, en gaf Hij Zich dus over in den dood. En daarmee was ook Zijn lot beslist. Daar kon geen herhaling op volgen. Nu moet ook Zijn oordeel, Zijn crisis gezien worden, namelijk de dag, waarop de vrucht van Zijn offer wordt vastgelegd en aan Zijn volk ten goede komt. Hij is één keer gezien met zonde, (tot zonde gemaakt), geroepen om door Zijn offer de volmaking te brengen. En Hij heeft Zijn bloed gestort en het hemelsch heiligdom ingedragen. Zoo is Hij gezien als priester, indragende Zijn bloed in het hemelsch heiligdom, 9:24. Nu moet Hij, wijl onderworpen aan de wet van het één keer, straks gezien worden zonder zonde. Dus als die priester, die allen afstand vanwege de zonde heeft weggenomen, en nu Zijn volk doet naderen en doet wonen in Gods huis. Als die priester, die alle dingen tot hun volmaking geleid heeft, en voor Gods tempelstad alle bordjes van verboden toegang heeft weggenomen, zoodat Gods volk nu ook mag naderen, en mag ingaan tot Gods poorten, met lofzang in Zijn heilig hof.

Zoo is deze gezegende priester opgevaren om allen afstand weg te nemen, die er gekomen was vanwege de zonde. Zóó groot is de reinigende kracht van Zijn bloed. En Zijn wederkomen beteekent nu, dat het groote priesterlijke werk ten einde is, en dat alle poorten openliggen, en dat ook wij mogen komen en mogen ingaan tot Gods schoone tempelstad. Zoo ontsluit deze priester voor onze schreden „de poorten der gerechtigheid". Door deze zullen wij binnen treden en loven 's Heeren majesteit.

Het wordt dus nu een wachten op dezen gezegenden priester, Die de volmaking heeft gebracht, de teleïosis van het werk der verzoening door de kracht des onvergankelijken levens, 7:16.

Kom, Heere Jezus, ja kom.

H.

v. d. B.

KERKELUK LEVEN

DE PLURIFORMITEIT EN ONZE SYNODES. (V.)

Onze bespreking vervolgende, merken we op, dat prof. Dijk in alinea 19 verzekert, dat de synode van Leeuwarden wel besloten heeft, een commissie te benoemen, om de pluriformiteitskwestie nader onder de oogen te zien, maar — zoo zegt coll. Dijk, — dat beteekende niet, dat de synode ten opzichte van dit punt in het onzekere verkeerde.

Dit laatste geloof ik gaarne, wanneer het gaat over het punt-in-kwestie, n.l. dr. Buizer's opvatting aangaande de belijdenis. Maar ik kan het niet gelooven, wanneer „dit punt" zou beteekenen: de pluriformiteitskwestie als zoodanig. Want uit de publieke geschriften van meer dan één synodelid kan men zonneklaar aantoonen, dat zij in betrekking tot de kernvragen der pluriformiteitsleer van elkander nog al op betekenisvolle wijze verschillen. Misschien komt de tijd, dat ik dit breder zal aantoonen. Maar ieder kan het reeds thans constateeren, als hij de onderscheiden auteurs maar naleest. De kwestie is zóó ingewikkeld, dat men voor haar solutie niets beginnen kan met het feit, dat onze Leeuwarder synode besloten heeft met andere „kerken" in contact te treden, ten einde zoo mogelijk gezamenlijk overleg te plegen aangaande nadere bezinning over het leerstuk der kerk. Men kan vóór zulk een nader overleg stemmen, omdat men een of andere pluriformiteitsopvatting is toegedaan. Men moet er voor voelen, als men de meest bekende pluriformiteitstheorieën van tijdgenooten bestrijdt. Want het zoeken van zulk nader overleg wordt juist ten sterkste aangedreven door de overtuiging, dat God de Heere ons verbiedt, vrede te hebben met de pluraliteit van instituten, die op eenzelfde confessionneelen grondslag staan, doch voorts geen verband met elkander aangaan, om maar niet te zeggen: elkaar bijten en vereten uit kracht van kerkverscheidend dogmatisme, of van een kerkistisch drijven, dat ten koste van alles waar en vals in één eenmaal gevestigd instituut aan elkaar blijft verbinden (vgl. alinea 19-23, en 32-34).

Het feit, dat de synode van Middelburg contact gezocht heeft met de Geref. Gemeenten (Kersten e.a.), de Chr. Geref. Kerk etc., zegt mij niets; ik heb daar ook zelf later op aangedrongen. Is het niet sprekend, dat daarnaast ook met de Confessionnele Vereeniging (in de Herv. Kerk) en met den Geref. Bond (in datzelfde instituut) contact gezocht is? Een vereeniging, een bond, zijn geen kerk. Dat niet met de Herv. Kerk, doch met tenslotte particuliere organisaties binnen in haar, aanraking gezocht is, bewijst ten overvloede, dat kerk en niet-kerk naast elkander stonden op het synodale lijstje van hen, met wie te spreken zou zijn over de toekomstige wijze van institueering der kerk in diër voege, dat wie bij elkaar hoóren, ook met elkander samenleven in één kerkverband.

Als deze goddelijke eisch zoo zwaar niet woog, zou ik persoonlijk zeggen: laat maar rusten, dat contact. Want, wat de Chr. Geref. Kerk (met de sterke meeningsverschillen, die daar zijn) en de „Geref. Gemeenten" betreft, ieder, ginds zoowel als hier, zal zich overtuigd houden, dat, indien in 1940 het tot kerkelijk saamleven zou komen, we minstens tot 1960 groot

verdriet zouden hebben, vanwege de zwaarigheid van 'tsaamleven bij zóó groote verschillen. Verdriet, zóó als we ook heel scherp gemaakt en geproefd hebben na 1892, en het soms nóg ondervinden, als men bescheuwingen — b.v. inzake 't verbond — die in de oude A-groep rondweg zijn verdedigd, als ongereformeerd hoort afwijzen. Maar dat verdriet moet men voor de goede zaak overhebben: er is een groot loon verbonden aan de gehoorzaamheid; ook dat loon hebben we na '92 ontvangen, en bij alle moeiten in het kerkelijk leven ook van vandaag ontvangen en zien we het nóg, — als we gelooven. En wat voorts den Geref. Bond betreft (ook lang niet éénstemmig, al is er in de laatste jaren een merkwaardige opleving en veelzins prachtige bezinning), en de Confessionnele Vereeniging, met haar droevig, hoewel ténend, barthianisme, met name tegenover laatstgenoemde zou ik, indien ik aan de pluriformiteitstheorie van bepaalde broeders geloof hechtte, uiterst gereserveerd willen zijn, omdat ik meen, dat deze Vereeniging in de laatste jaren een zeer wonderlijke schants gereden heeft, geslopen naar barthiaansch model.

Maar juist waar ik heb te bukken voor het goddelijk gebod der éénheid van instituut, moet ik ook met hen contact willen bepleiten, omdat ik tenslotte aan hun beginselverklaringen gebonden ben, en ze, bij eventuele nadere ontmoeting, ook daaraan houden kan.

Maar een en ander bewijst dan ook niets voor de pluriformiteit, als ware deze synodaal geijkt. Juist het noodgedwongen zoeken van ontmoeting niet met de „vaderlandsche kerk", doch met een vereeniging en een bond van hervormde personen, bewijst, dat in onze kerken óók leeft de drang tot erkenning van onze roeping, om al maar door te blijven jagen naar nieuwe, zuiverder-afbakende kerk-institueering, als 't kan, in samenwerking met bestaande, officieel den kerknaam voerende instituten, en in elk geval óók met organisaties, die den kerknaam niet annexeren, al houden ze met de kerkkwestie zich intensief bezig.

Men moet niet te veel afleiden uit de onderscheiden handelingen of niet-meer-handelingen der achtereenvolgende synodes met betrekking tot deze materie. En vooral niet de vrije discussie tegenhouden, die steeds vooraf moet gaan aan kerkelijke beslissingen, zal het goed zijn.

K. S.

VOOR SCHRIFTSTUDIE. (I.)

Er is aanleiding om onze blijdschapsbetuiging over wat op exegetisch terrein ons geboden wordt te herhalen. Want niet alleen heeft de reeks van wetenschappelijke commentaren van gereformeerde zijde nieuwe aanwinsten te boeken, doch ook voor het populaire materiaal is wederom gezorgd.

In de reeks Bottenburg (Amsterdam) verscheen van de hand van prof. Greijdanus een nieuw deel: over Lukas (hoofdstuk 1-12). Dit deel verscheen vrij spoedig na prof. Grosheide's commentaar op 2 Corinthhe (1939).

Met deze forsche deelen zijn we heel blij. Ook als we denken aan de dogmatische belangstelling, die hier in beide commentaren prikkeling genoeg krijgt. Prof. Grosheide heeft zijn opvatting aangaande het „zelf-onderzoek" in zijn bespreking van Paulus' uitspraak uit 13:5 neergelegd. Op bl. 453 merkt hij op, dat „psyche" (het grieksche woord, zoo vaak door „ziel" weergegeven), „altijd moeilijk te vertalen is, omdat het een woord is, waaraan een voorstelling ten grondslag ligt, die wij zoo niet hebben. Wij mogen uitgaan van de betekenis leven" (in 12:15). En de opvatting, die prof. Grosheide geeft van „bekleed" en „naakt" in 2 Corinthhe 5 heeft me wel zeer getroffen, door haar afwijken van wat onder ons den laatsten tijd vrijwel algemeen werd aangenomen. Natuurlijk is daarmee geen woord gezegd over de vraag welke opvatting juist is. Wel verdient prof. Grosheide's uitlegging bijzondere attentie, ook met het oog op de moeilijke anthropologische vragen, die onder ons gerezen zijn. Volgens hem is het in 2 Cor. 5:1 bedoelde „tenthuis" (huis dezes tabernakels) niet het lichaam, doch staat het op één lijn met het „aardsche bestaan" (de uitwendige mensch), het „uiterlijke levensbestaan op aarde". Men mag volgens prof. Grosheide (175) „niet vergeten, dat bij 'uitwendigen mensch' het 'uitwendig' niet een omhulling aanduidt, waarin de mensch zich bevindt"; want „het is de volle mensch", voorts over hij „uitwendig" is. Geheel in overeenstemming daarmee wil prof. Grosheide het „gebouw", dat we hebben in de hemelen niet zien opgevat als beeld voor het opstandingslichaam, doch als aanduiding van het „hemelsche bestaan". „Naakt" beteekent dan „zonder Christus", „bekleed": „met Christus".

Er is dus weer heel veel stof om na te denken. Wat vast scheen te staan voor velen (ik denk aan mijn classicaal examen, afgelegd tegelijk met dr. H. W. v. d. Vaart Smit, bij welk examen 2 Cor. 5 was opgegeven) is hier geheel en al prijsgegeven. De bewijsvoering voor onze anthropologische en eschatologische inzichten is er niet gemakkelijker op geworden. We zijn daar blij mee, want nadenken blijft een eerste plicht.

Ook prof. Greijdanus laat telkens weer zijn dogmatische belangstelling aan den dag komen. Wanneer (Luc. 1:41) bij de begroeting van Elisabeth, moeder van Johannes den Dooper, door Maria, het nog ongeboren kindeke „opspringt" van vreugde „ter begroeting van den in het vleesch gekomen, hoewel nog niet geboren, Zoon Gods" dan teekent prof. Greijdanus aan: „deze werking des Heiligen Geestes ging van het kind naar

Elizabe-
zette zi-
de volg-
hoort, I
op, en I
Daarop
leer den
Heiligen
Dei (d.
vgl. de
1905).
deren zo
en Luc.
dat dez
wel gees
baring
des He
in verba
Maria's
op John
van het
Maria's
het woo
zeggen:
„maar v
verbo M
dergebo
Tot ze
kwestie,
met de
Volgen
titel van

WAT

Men b
maander
aanleidi
Tevens,
de nood
repte. H
aan de
voor her
verdere
oort tot
werklijk
Dit hi
der liefc
ook wij

In een
in hetze
daartoe
staat, k
ds Veen
gedrukt
positief

Een d
dèze: w
Volger
gemeen
erkent
te gaan,
doet, st
ting, „e
en denke
en bepre
Indien
aanstelle
hebben
Maar
het oude
Zoolan
haar blij
heerlijke
de kerk
recht da
is" meer

En vo
zijn bege
naar in
ingrediën
verder n
meen na
boven he
een gem
van Bab
Een v
anderer
Zoolan
tweeërle
staan, in
dringen.

Maar
liever ni
opvatting
ook werl
de belijde
het over
dat men
stellen m
de waari
noch de
successie
decreten
Omdat
stemt, k
consequ
geharrew

righeid van
rdriet, zoo-
heid hebben
als men be-
die in de
ongereform-
moet men
groot loon
at loon heb-
riften in het
gen en zien
voorts den
mmig, al is
opleving en
nfonsele
änend, bar-
noemde zou
an bepaalde
eerd willen
n de laatste
n heeft, ge-

et goddelijk
k ook met
n slotte aan
en ze, bij
aan houden

ets voor de
geijkt. Juist
ng niet met
vereeni-
ersönen,
e drang tot
or te blijven
kerk-insti-
bestaande,
n, en in elk
naam niet
twestie zich

K. S.

uiging over
ordt te her-
van weten-
meerde zijde
or het popu-

erscheen van
deel; over
en vrij spoe-
2 Corinth

blj. Ook als
ing, die hier
krigt. Prof.
e het „zelf-
s' uitspraak
hij op, dat
k door 'ziel'
a, omdat het
en grondslag
uitgaan van
de opvatting,
„naakt" in
n, door haar
tijd vrijwel
is daarmee
vatting juist
ng bijzondere
anthropolo-
Volgens hem
(huis dezes
at het op één
uitwendige
aarde". Men
et vergeten,
g' niet een
ch bevindt";
hij „uitwen-
nee wil prof.
in de heme-
opstandings-
emelsche be-
Christus".

denken. Wat
nk aan mijn
r H. W. v. d.
s opgegeven
voering voor
inzichten is
zijn daar bli-
rt.

zijn dogmati-
anneer (Luc.
moeder van
g ongeboren
grooiting van
niet geboren,
s aan: „deze
et kind naar

Elizabeth, niet omgekeerd. Zij begon bij het kind en zette zich daarop voort bij de moeder. We hebben hier de volgorde: Maria spreekt hare groetenis, Elizabeth hoort, het kind springt bij dat hooren van Elizabeth op, en Elizabeth wordt vervuld met den Heiligen Geest. Daarop moet gelet worden bij de bespreking van de leer der wedergeboorte. Deze wordt gewerkt door den Heiligen Geest. Maar de vraag is: cum of sine Verbo Dei (d.w.z. met of zonder het Woord Gods, K. S., vgl. de leerbeslissingen van de synode van Utrecht 1905). Nu heeft men gezegd: althans bij kleine kinderen zonder dat woord, en dan geweten op Jerem. 1: 5 en Luc. 1: 15. In vs. 41 en 44 kunnen we echter zien, dat deze redeneering niet stringent is. Want hier is wel geene sprake van eene Goesteswerking ter wederbaring. Maar hier wordt wel verhaald eene werking des Heiligen Geestes op een nog ongeboren kind, doch in verband met, en na het hooren zijner moeder van Maria's groetenis. Deze werking des Heiligen Geestes op Johannes paart zich met het hooren van Elizabeth van het spreken van Maria. Zij gaat niet om buiten Maria's spreken, niet sine verbo Mariae (niet zonder het woord van Maria), ofschoon wij ook niet kunnen zeggen: door het woord van Maria, per verbum Mariae, maar vereenigt zich met het spreken van Maria, cum verbo Mariae. Kan het zoo ook niet toegaan bij de wedergeboorte van nog niet geboren kinderen?

Tot zoover prof. Greijdanus. Een oude dogmatische kwestie, waarover veel stof is opgejaagd, wordt hier met de exegese in verband gezet.

Volgende week nog iets over het onderwerp, in den titel van dit artikelje aangeduid.

K. S.

WAT HEEFT „HET EERSTE RECHT“?

Men herinnert zich, dat prof. dr. Waterink enkele maanden geleden een alarmkreet heeft geslaakt naar aanleiding van een uittaling van dr. S. U. Zuidema. Tevens, dat „De Heraut" adhesie betuigde, en van de noodzaak van een mogelijk nieuwe „reformatie" repte. Het groote gewicht, dat deze broeders blijkbaar aan de met dit alles gemaakte kwestie toekennen, zal voor hen zelf reden zijn voor het sterk verlangen naar verdere gedachtenwisseling, zonder welke niemand ooit tot reformatie heeft willen komen, niemand, die werkelijk reformeerd opgetreden is.

Dit hun verlangen, naar den aard van het oordeel der liefde door ons aangenomen als werkelijk, willen ook wij voor ons deel gaarne tegemoetkomen.

•

In een nieuwe artikelenreeks gaf prof. Waterink in hetzelfde blad, waarin zijn alarmkreet verscheen, daartoe trouwens gereede aanleiding. Veel, wat daarin staat, kunnen we laten rusten, temeer, waar hetgeen de Veenhof schreef — het werd enkele weken later gedrukt dan het gezet was — op enkele punten reeds positief Kuyper's meening heeft doen hooren.

Een der eerste vragen, die aan de orde komen, is deze: wat heeft het „eerste recht“?

Volgens prof. Waterink heeft „het onder ons gemeen aanvaarde een eerste recht". Wel erkent hij, gelukkig, dat het recht om daartegen in te gaan, niemand ontzegd kan worden. Maar wie het doet, staat z.i. onder een plicht. Het is de verplichting, „eerst bescheiden zijn visie aan zijn medebelijdende en denkende broeders aan te bieden, ter toetsing en beproefing".

Indien dit bedoelt te zeggen, dat we ons niet mogen aanstellen alsof we op een onbewoond eiland bevonden, hebben we er vrede mee.

Maar overigens voelen we voor dat „recht" van het oudere niet veel.

Zoolang de Geest de kerk in de waarheid leidt, bij haar blijft en in haar woont, zal de dag van morgen heerlijk zijn dan die van gister. Voorzover de kerk opwaart in het geloof, heeft „morgen" meer recht dan „gister", gelijk immers „hetgene eens mans is" meer „recht" heeft dan „hetgene eens kinds was".

En voorzover in de kerk het vleesch werkt, en zijn begeerlijkheden, ook die naar valsche synthese, naar inertie, naar de oplegging van traditionele ingrediënten voor een „schat der kerk", waarmee men verder met gemak manipuleeren kan, heeft het „gemeen aanvaarde" van gister heelemaal geen recht boven het nieuwe geluid van wie fouten ziet. Het is een gemakkelijk geleide onderbouw voor een toren van Babel, maar dien Gods bliksem treffen moet.

Een voorzover ter ééner, — een voorzover ter ander zijde.

Zoolang de kerk zal bestaan op aarde, zal dit tweërlei „voorzover" in haar geest gegrift moeten staan, in haar prestaties den beoordeelaar zich opdringen.

Maar dit is dan ook de reden, waarom we maar liever niet van zoo'n „eerste recht" der traditionele opvatting moeten spreken. Het eerste recht, en dan ook werkelijk het eerste recht heeft de Schrift, en de belijdenis als accoord van gemeenschap. Maar voor het overige geldt wat artikel 7 der Confessie zegt, dat men n.l. geener menschen schriften mag gelijkstellen met de Heilige Schrift, noch de gewoonte met de waarheid Gods, want de waarheid is boven alles, noch de groote menigte, noch de oudheid, noch de successie van tijden of personen, noch de concilien, decreten of besluiten.

Omdat met dit laatste natuurlijk ieder onzer instemt, kan het verschil van gevoelen alleen maar de consequenties raken. Maar om niet te vervallen in geharrewar over den „bewijlslast", is het beter „het

eerste recht" niet aan de traditie, doch aan Schrift en belijdenis toe te kennen. Voor het overige zijn we allen tot den bewijlslast verplicht; — er is een gebod voor wie iets nieuws wil brengen, om dit te doen in vree en beven; en er is een ander gebod, aan het eerste gelijk, om te belijden, en niet maar na te praten. Om de oogen te scherpen en elke bril te poetsen. Het gebod van zoon-zijn houdt het verbod in van epigoon-zijn. Een gebod is er tot steeds scherper bewijsvoering, niet tot alleen-maar-herhaalde registratie van bewijzen.

Werd dat gebod meer erkend, we zouden samen tegelijkertijd de handen geloovig strekken naar „morgen". En de koster uit Ilsen's Brand, die smalend opmerkte, dat „morgen" nooit komt, zou, althans bij ons, spreken als in de lucht.

Nu geven we hem vaak een begrijpend knipoogje. En den inerten broeder een al te vlug „fiat".

K. S.

DE GEZINNEN VAN ONZE GEMOBILISEERDEN.

Van mejuffrouw A. W. Bos, presidente van de Gereformeerde Vrouwenvereniging te Rotterdam—Centrum (Delfgauwstr. 21), ontvang ik een brief, waaruit ik het volgende citeer:

In „De Reformatie" van 19 April j.l. nr 29, heeft u opgenomen een brief van een gemobiliseerde, die er zich over beklagde, dat zijn vrouw thuis zoo weinig meeleven van de gemeente ondervond en eenzaam bleef, 'k geloof zelfs geen gelegenheid had om naar de kerk te gaan.

Ik wil gaarne Uw aandacht en die van bedoelden broeder vestigen op het navolgende, dat de zaak van de keezijde doet zien.

Onze Gereformeerde Vrouwenvereniging heeft van kort na het begin der mobilisatie door een zeer veelvuldig geplaatst, in het oog loopend bericht in de „Kerkbode" aan vrouwen van gemobiliseerden kennis gegeven, dat wij gaarne hun tot hulp zouden zijn wanneer zij door gezinsomstandigheden niet naar de kerk konden gaan, zoodat zij desgewenscht onze hulp daarvoor konden inroepen. Tegelijkertijd verzochten wij nog van andere vrouwelijke gemeenteleden hulp, omdat we verwachtten, dat het zoo druk zou loopen, dat het voor onze leden alleen misschien te tijdrovend zou worden.

Merkwaardig is, dat wel velen, die bereid waren in gezinnen te gaan oppassen, zich hebben opgegeven, doch geen enkele eenzame huismoeder, die graag geholpen wilde worden.

Wel hebben we door bemiddeling van wijkouderlingen twee adressen opgekregen waar het wenschelijk zou zijn, als we daar gingen.

Misschien is dit resultaat een symptoom van onze gemeente. Mogelijk durft men het met onbekende dames niet aan in zijn gezin.

In elk geval is het resultaat voor ons niet zeer bemoedigend en hebben we ook dus niet den indruk gekregen, dat er veel gehuwde vrouwen eenzaam op uitkomst wachten.

Indien wij ze weten, we komen gaarne bezoeken.

Tot zoover de brief.

Het genomen initiatief lijkt me prachtig. En als onze correspondent van eenige weken geleden ook dit nummer aan zijn vrouw laat lezen, zal zij, en haar omgeving, er zeker winst mee kunnen doen. Dank aan inzender.

K. S.

GEESTELIJKE VERZORGING DER ZEEVARENDEN TER KOOPVAARDIJ.

Naar aanleiding van de benoeming van deputaten voor de geestelijke verzorging der koopvaardij-verstrooiden door de Gen. Synode van Sneek der Geref. Kerken, besloot Gecohama (Geref. Comité Handels-Marine) op zijn laatst gehouden vergadering van Februari 1940 zichzelf op te heffen en zijn werk e.a. aan bedoelde deputaten over te dragen, benevens zijn batig saldo met bestemming als waarvoor het indertijd was gevraagd.

DEPUTATEN KOOPVAARDIJ.

De deputaten van de Gen. Synode der Geref. Kerken, belast met de geestelijke verzorging der koopvaardij-verstrooiden, hebben op hun eerste vergadering in Februari 1940 besloten het werk en batig saldo van Gecohama over te nemen, welk Comité zichzelf had opgeheven.

Zij bevelen bij den voortduur hun arbeid aan in de hartelijke belangstelling van het Geref. volk.

De deputaten zijn: Ds J. Versteeg te Nieuw Loosdrecht, Voorzitter, Ds J. Kremer te Ede, Penningmeester, Gironummer: 380406. Dr P. Prins te Dordrecht en J. Salomons te Gasselternijveen, beide leden. G. de Vries, Oranje Nassaulaan 82, Overveen, Secretaris.

HULP OPLEIDING PREDIKANT ARGENTINIË.

In vriendelijken dank ontvang ik:

a. f 1.50 door bemiddeling van ds O. C. Broek Roelofs te Geesteren (Gld.), gevonden in kerkcollecte;

b. f 1.— door bemiddeling firma Oosterbaan & Le Cointre, Goes, beschikbaar gesteld door dhr J. G. te Dr., „in plaats van hem toekomende aanbrengpremie nieuwe abonné op „De Reformatie";

c. f 2.35 van onbekenden gever, op last van hem door Bestuur Postchèque- en Girodienst.

Verantwoording wegens synodewerk ietwat vertraagd. Den vriendelijken bijdragers excuus gevraagd.

K. SCHILDER, Giro 127278.

Eed'ler schoon!

En degenen die geloofd hebben, zullen deze teekenen volgen....

zij zullen des Zondags tweemaal ter kerk gaan, bij voorkeur te voet;

zij zullen hun kinderen naar de catechisatie sturen en hun rijpere jeugd naar de vereenigen;

zij zullen zuivere belijdenissen hebben en die door aanvullende leerbeslissingen steeds zuiverder maken;

zij zullen hun eigen christelijke belangengemeenschappen hebben, het getal hunner vereenigen zal groot zijn;

en zij zullen veel gematigder zondigen dan de andere menschen.

Dit zijn alles goede zaken, het is mijn bedoeling niet daarvan iets af te doen.

Toch staat het wel eenigszins anders in dat machtige slot van het Markus-evangelie van den Christus-Koning.

Die in Mij gelooven zullen deze teekenen volgen: in Mijnen Naam zullen zij duivelen uitwerpen

(dit houdt nog wat meer in dan onze formule: zij zullen rekening houden met het feit der zonde);

slangen zullen zij opnemen (wij zijn bang voor een muis);

al is het dat zij iets doodelijks zullen drinken, het zal hun niet schaden (ach, zij zullen met vele handen der menschen gebonden worden, opdat zij geen enkel gevaar loopen);

op kranken zullen zij de handen leggen en zij zullen gezond worden. (Is het bij ons niet dikwijls zoo: zij zullen de aarde loslaten en vromelijk zingen: spoedig moog' het uurte komen, dat mij uit deez' jamm'ren haalt! MIJ, die andere menschen krijgen hun verdiende loon).

Toen de Menschenzoon ten hemel voer, gaf de HEERE God Hem heerschappij over de vogelen des hemels en over de visschen der zee en over het gedierte, dat op de aarde kruipt. En Christus, Die in Zijn vernedering ons aannam, heeft in Zijn verhooging ons niet afgeschud. Hij gaf Zijn Gemeente deel aan Zijn Volheid. Hij gaf haar de opdracht de gansche creatuur in de verbondsrelatie te brengen tot den HEERE. Hij heeft met Zijn gezegende lippen uitgeroepen, dat genade tot heerschappij gekomen is over het leven. In wonderen geopenbaard, is deze genade ingegaan tot de wereld, tot alle verhoudingen daarin. Als strijders voor het leven zullen degenen die in Hem gelooven, in Zijn Verhooging gelooven, dapperlijk krijg voeren tegen de zonde, de wereld en hun eigen vleesch. En in het gedoopte zaad zullen alle geslachten des aardbodems gezegend worden!

Wij weten deze dingen, wij verstaan ze zelfs iets beter dan vele andere christenen. Is dat genoeg? Als wij ons in oprechtheid stellen tegenover het Onfeilbaar Woord in het Markus-evangelie, zullen wij dan niet moeten erkennen: Hier klopt iets niet! De Kerk, die een Vrijstad des Levens moest wezen, is zij niet vaak de incarnatie van de menselijke zelfzucht? Inplaats van den gekroonden Christus te belijden, stellen wij soms allerlei amendementen voor op Zijn rijksproclamatie, die daaraan de kracht ontnemen. Ons adres van antwoord op Zijn troonrede vloet over van hoffelijke termen, maar het is soms niet anders dan beredeneerde ongehoorzaamheid.

Kunnen wij nog anders? Zal ons geamendeerde geloof nog de kracht hebben om de voeten van den gekroonden Christus te grijpen en Hem te aanbidde? Zal de Kerk, weggedrongen uit het leven, zich koesterend in haar hoekje, behagelijk spinnend over het feit dat zij met die booze wereld niets van doen heeft, tevreden constateerend, dat het leven niks is, zal zij nog eenmaal in heimwee ontwaken tot de haar voorgestelde heerlijkheid? Zal zij daarvoor het kruis verdragen en de schande verachten, gaande in de voetstappen van haar Oversten Leidsman en Voleinder des Geloofs? Of zal zij een kaars gelijk zijn, die alleen des Zondags aangestoken, een vredig licht werpt op rustige, zoo ten naaste bij over zichzelf tevreden, gezichten?

Ik heb niet veel verwachting van u, mijn broeder, ik heb nog minder verwachting van mijzelf. Wij hebben de oneindige krachten der verlossing zoo relatief gemaakt en wij voelen ons in dit relativisme zoo gelukkig. Wij zijn erg gewoon....

Neen, ik geloof niet in u en ik verwacht niet veel van mijzelf, wij liggen altijd dwars tegen de verlossing in. Maar ik geloof het evangelie van Christus' verhooging:

„De Heere dan, nadat Hij tot hen gesproken had, werd opgenomen in den hemel en zette Zich aan de rechterhand Gods".

N. B.